

УДК 349.3

НОВАЦІЇ ЩОДО КОДИФІКАЦІЇ ПЕНСІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА: СУТНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Мицай М.О.

NOVELTIES REGARDING CODIFICATION OF PENSION LAWS: THE MEANING, PROBLEMS AND PROSPECTIVES

Mytsai M. O.

Статтю присвячено питанням кодифікації пенсійного законодавства. У даній публікації доводиться необхідність кодифікації пенсійного законодавства, наводяться аргументи на її користь як наступного етапу реформування пенсійного законодавства. Велика увага приділяється аналізу одного з проекту Пенсійного кодексу, вказано на його вплив на систему джерел пенсійного права, в разі прийняття. Зроблено висновок, що прийняття Пенсійного кодексу сприятиме удосконаленню системи джерел пенсійного права, визначено основні тенденції такого удосконалення.

Ключові слова: джерела пенсійного права; кодифікація пенсійного законодавства; соціальне забезпечення; пенсійне страхування.

Тенденція щодо сучасної кодифікації пенсійного законодавства викликана необхідністю організації та проведення комплексної пенсійної реформи. Як відомо, ті реформаторські кроки, які були декларовані та організовані в Україні щодо пенсійної реформи протягом 1991-2017 рр. мали виключно ситуативний характер і не отримали належного цілісного та системного завершення. Тому сьогодні наша держава стоїть перед необхідністю чергової пенсійної реформи, яка б відповідала потребам та інтересам людей пенсійного віку, тенденціям соціального розвитку [1, с. 17–28].

Комплексна та системна реформа пенсійного забезпечення має бути спрямована на підвищення рівня та якості життя правомочних осіб. При цьому, серед основних пріоритетів реформи є розвиток новітнього пенсійного законодавства. Доречно підкреслити, що соціально-

правовим базисом пенсійного законодавства є конституційне право громадян на соціальний захист, яке включає право на пенсійне забезпечення та окремі його види. За змістом Конституції України (ч.1 ст. 46) «громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом» [2].

Однією із найбільш нагальних наукових та практичних проблем системи джерел пенсійного права є його кодифікація. У юридичній літературі висловлюються різні пропозиції щодо порядку та змісту кодифікації законодавства у сфері соціального забезпечення. Пропонується, наприклад, розробити та прийняти Соціальний кодекс України

(А. В. Скоробогатько, Ж. А. Дробот), Кодекс про соціальне страхування та забезпечення громадян (Т. С. Прокопова), Кодекс соціального забезпечення (Л. М. Князькова) або Кодекс соціального захисту (І. С. Ярошенко). Проте нам імпонує пропозиція тих вчених, які пропонують розпочати кодифікацію у сфері соціального забезпечення на рівні його підгалузей, зокрема розробити і прийняти Пенсійний кодекс України. Таку пропозицію висловлюють багато вчених, серед яких В. М. Андрійв, Н. Б. Болотіна, І. М. Сирота, О. В. Тищенко, Л. П. Шумна, М. М. Шумило та інші науковці. Водночас О. В. Тищенко пропонує процес кодифікації супроводжувати або упередити якісною офіційною інкорпорацією зокрема пенсійного законодавства, що дозволить більш якісно кодифікувати галузь пенсійного права [3, с. 124–126].

Призначення пенсійного законодавства (законодавства про пенсійне забезпечення) є спрямованість на ефективність, дієвість та доступність права на пенсійне забезпечення, окремі його види. У той же час, наразі в Україні йде складний процес утвердження пенсійного законодавства як закономірний наслідок декларованих пенсійних реформ. Однак, якщо проаналізувати їх сутність та зміст, то можна констатувати, що вони мають характер тимчасових кроків, які спрямовані: 1) запровадження солідарної системи пенсійного забезпечення; 2) запровадження трирівневої системи пенсійного забезпечення: солідарної та накопичувальної систем пенсійного страхування; недержавне пенсійне забезпечення; 3) удосконалення солідарної системи пенсійного страхування шляхом 4) впровадження накопичувальної системи пенсійного страхування. До того ж, проведені останнім часом пенсійні реформи характеризуються тим, що спрямовані на обмеження низки професійних пенсій

(наприклад, державним службовцям, науково-педагогічним працівникам, освітянам тощо). Натомість, поза увагою законодавця залишилися проблеми пов'язані із упорядкуванням професійного та недержавного пенсійного забезпечення, запровадженням накопичувального пенсійного страхування. У зв'язку із зазначеним, законодавство про пенсійне забезпечення (пенсійне законодавство) залишається достатньо безсистемним та недосконалим, це пов'язано із наступним: 1) не відповідає реальному стану функціонування суспільства та держави; 2) не відповідає суті та змісту права на соціальний захист, права на достатній життєвий рівень; 3) не стимулює високих соціальних стандартів та гарантій у пенсійному забезпеченні; 4) має складну структуру та зміст; 5) не має легального законодавчого закріплення щодо його структури та змісту; 6) містить ускладнені механізми реалізації, гарантування, правової охорони прав у пенсійному забезпеченні; 7) відсутність належних механізмів державного нагляду та громадського контролю; 8) відсутність ефективних механізмів юрисдикційного захисту прав у пенсійному забезпеченні.

Слід зауважити, що в умовах сьогодення системне реформування пенсійного законодавства може бути пов'язане із організацією та проведенням комплексної пенсійної реформи, що дозволить на якісно новій основі оздоровити існуючу модель пенсійного забезпечення, у тому числі мотивувати розвиток пенсійного страхування, солідарної та накопичувальної його систем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій щодо кодифікації пенсійного законодавства вказує на досить велику увагу з боку науковців до теоретичних та практичних аспектів цієї теми. Питання міжнародних соціальних стандартів

розглядали у своїх працях такі науковці як: Бологіна Н. Б., Жернаков В. В., Іншин М. І., Костюк В. Л., Малюга Л. Ю., Мельник В. П., Пилипенко П. Д., Прилипко С. М., Сирота І. М., А. В. Скоробогатько, С. М., Сташків Б. І., Тищенко О. В., Хуторян Н. М., Шумило М. М., Юшко А. М., Ярошенко О. М. та багато інших учених.

Проте як бачимо, у науковому середовищі не вироблено єдиної позиції щодо кодифікації у сфері відносин соціального забезпечення, в тому числі й пенсійного законодавства. Відтак, **метою** даної публікації є дослідження сучасного стану розробки наукової проблеми кодифікації пенсійного законодавства, а також визначення впливу прийняття Пенсійного кодексу на систему джерел пенсійного права України.

Для досягнення поставленої мети сприятиме виконання наступних **завдань**: 1) визначення поняття та основних ознак кодексу як нормативного правового акту; 2) аналіз сучасного стану пенсійного законодавства та виявлення об'єктивних передумов для його кодифікації; 3) дослідити сучасні наукові підходи до проблеми кодифікації пенсійного законодавства України; 4) з'ясувати можливий вплив кодифікації пенсійного законодавства на систему джерел пенсійного права України; 5) розглянути положення проекту Пенсійного кодексу щодо системи пенсійного законодавства.

Виклад основного матеріалу розпочнемо з аналізу поняття кодексу. Так, в загальній теорії права кодекс розуміють як «єдиний, зведений, юридично і логічно цілісний, внутрішньо узгоджений закон, який забезпечує повне, узагальнене і системне регулювання певної групи суспільних відносин» [4, с. 182]. Характерною особливістю структури кодексу є такі юридико-технічні підходи до організації нормативно-правового матеріалу, як поділ на

загальну і особливу частину та деякі інші. Потрібно також наголосити на важливості чіткого визначення місця будь-якого кодексу в системі джерел тої чи іншої галузі законодавства, аби запобігти можливим колізіям з іншими законами. Очевидно, що додати ясності у питання організації зокрема законодавства України може прийняття закону про нормативно-правові акти, над проектом якого й досі триває робота. Взагалі ми вважаємо, що кодекс має бути каркасом галузі законодавства, в нашому випадку пенсійного. Зважаючи на його системоутворюючий, цілісний та внутрішньо узгоджений характер, інші закони мають доповнювати та розвивати положення кодексу.

Ідея кодифікації пенсійного законодавства отримала реалістичну перспективу, коли у Верховній Раді України було зареєстровано 12.07.2000 проект Пенсійного кодексу (далі – ПК) № 5460/п, хоча він і був відхилений. Щоправда це була не єдина законодавча ініціатива щодо кодифікації пенсійного законодавства. Так, 16 липня 2014 року у Верховній Раді України було зареєстровано проект ПК № 4290а, однак через чотири місяці законопроект було відкликано. Як зазначається у пояснювальній записці, автори законопроекту пропонували створити на базі Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» єдиний систематизований, уніфікований законодавчий акт, який би регулював правовідносини у сфері пенсійного забезпечення всіх категорій громадян. При цьому мали б зберігатися всі соціальні стандарти та гарантії щодо пенсійного забезпечення громадян, окрім деяких положень, які є несправедливими та дискримінаційними. Зокрема, передбачалося скасування підвищення пенсійного віку та мінімального стажу, необхідного для призначення пенсій, встановлених відповідно до пенсійної реформи; скасування

надмірних пільг народних депутатів України, суддів; зміна порядку розрахунку максимального та мінімального розміру пенсії (максимальний розмір пенсії законопроектом обмежується п'ятьма мінімальними пенсіями за віком, мінімальну ж пенсію пропонується збільшити до двох з половиною прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність) [5].

На сторінках наукових публікацій неодноразово піднімалося питання про необхідність кодифікації законодавства у сфері забезпечувальних відносин. Водночас позиції науковців щодо меж кодифікації розходяться. Зокрема висловлюється думка про необхідність кодифікації законодавства в сфері соціального захисту, або ж соціального забезпечення, чи то пенсійного законодавства. Тим не менше, як зазначає М. М. Шумило, у пенсійному законодавстві спостерігається тенденція до спеціалізації, яка спрямована на врахування особливостей, специфіки та багатогранності суспільних відносин, які регулюються певним комплексом юридичних приписів та нормативних актів. Результатом цієї спеціалізації, на думку М. М. Шумила, є диференціація пенсійного забезпечення (часто дискримінаційного характеру), поява нових правових механізмів регулювання даних суспільних відносин [6]. Тож в результаті такої спеціалізації відбувається диференціація пенсійного забезпечення, з'являються нові правові механізми регулювання пенсійних правовідносин. Крім того, як зазначає М. М. Шумило, збільшення кількості нормативно-правових актів, якими регулюються пенсійні правовідносини, призводить до інфляції законодавства, що посилюється низьким рівнем як законодавчої техніки в цілому, так і нормотворчої техніки зокрема [6].

На переконання І. О. Кравченка, мета реформування та вдосконалення пенсійної

системи має полягати у забезпеченні належних умов життя людей похилого віку на засадах сприяння економічному зростанню, реалізації принципу соціальної справедливості та гармонізації взаємовідносин між поколіннями громадян держави [7, с. 117].

Вивчаючи проблеми удосконалення соціально-забезпечувального законодавства, О. В. Тищенко розглядає кодифікацію як найвищу форму систематизації соціально-забезпечувального законодавства з метою впорядкування соціально-забезпечувального законодавства. Водночас першим кроком на шляху систематизації соціально-забезпечувального законодавства може стати розробка та прийняття Пенсійного кодексу України, з огляду на вагоме значення пенсійних правовідносин у сфері соціального забезпечення та доктринальні положення про розуміння пенсійного права як підгалузі права соціального забезпечення [8, с. 153].

Однак у публікаціях сучасних дослідників висловлюються і протилежні позиції, тобто про недоцільність кодифікації пенсійного законодавства. Так, наприклад О. Л. Кучма не вважає за доцільне приймати Пенсійний кодекс, чи Кодекс соціального страхування, натомість підтримує прийняття Кодексу соціального забезпечення України, оскільки «цінність кодексу в охопленні всього комплексу відносин, у цьому випадку соціального забезпечення, а загальнообов'язкове державне соціальне страхування є лише частиною, пенсійне страхування – ще меншою частиною соціального страхування та соціального забезпечення» [9, с. 220–221].

Вважаємо висловлені вище аргументи щодо недоцільності кодифікації пенсійного законодавства дещо передчасними. Якщо провести аналогію співвідношення, наприклад, сімейного права та цивільного, то навряд чи вважатиметься доцільним скасувати Сімейний кодекс України,

оскільки ми маємо комплексний галузевий Цивільний кодекс України. Звісно предмет правового регулювання права соціального забезпечення та пенсійного права певною мірою спільний, але не тотожний. Тим більше, що з подальшим розвитком пенсійного права та законодавства, з повноцінним впровадженням другого та третього рівнів пенсійного страхування, недержавного пенсійного страхування, предмет пенсійного права, та й власне система його джерел буде розростатися і більшою мірою диференціюватися як кількісно, так і якісно. Тому проблема не стільки в тому, що кодифікація пенсійного законодавства «заважатиме» кодифікації соціально-забезпечувального законодавства, скільки в тому, що необхідно виробити правильну концепцію кодифікації в пенсійному праві, при тому що напрацьовано великий масив нормативного матеріалу, який об'єктивно готовий і потребує такої кодифікації. На нашу думку, простіше та доцільніше розпочати процес кодифікації у соціальному праві України якраз із пенсійного законодавства.

Основною проблемою, яку зумовлює відсутність чіткої систематизації пенсійного законодавства України, є неузгодженість, а іноді й суперечливість нормативно-правових актів, що зрештою стає причиною порушення пенсійних прав громадян, зростання бідності населення, а відтак – фінансові та економічні втрати держави. Пенсійна реформа без чіткого законодавчого забезпечення, яким може стати новий пенсійний кодекс, а лише за допомогою внесення численних змін до чинних законів, а ще гірше – розбалансування системи джерел пенсійного законодавства, коли питання, віднесені до законодавчої сфери регулювання, врегульовуються підзаконними нормативно-правовими актами, не може бути зрозумілою і сприйнятою українцями.

Як зазначає А. В. Скоробогатько, прийняття Пенсійного кодексу вирішить низку важливих завдань щодо: систематизації законодавства; внутрішнього упорядкування та підвищення якості, механізму реалізації норм пенсійного законодавства; рівномірного розвитку галузі [10, с. 71]. Водночас важливість якісної систематизації пенсійного законодавства визнається переважно представниками юридичної науки, тоді як в суміжних галузях, які також вивчають питання пенсійного забезпечення, на це не звертається достатньо уваги. Так, наприклад, А. Свиридовська серед напрямків удосконалення системи пенсійного забезпечення називає такі важливі заходи комплексного характеру, як детінізація, створення робочих місць, легалізація ринку праці, зниження тиску на фонд оплати праці, спрощення адміністрування податків, зростання рівня доходів населення тощо, проте питання правового регулювання пенсійних правовідносин, на жаль, залишається поза увагою дослідниці [11, с. 44–45].

Масив правових норм у сфері пенсійного забезпечення складає певну систему, яку можна організувати у вигляді єдиного кодифікованого акта. Наприклад, у навчально-науковій літературі зазначається, що пенсійне забезпечення має певну систему, тобто науково-обґрунтовану внутрішню класифікацію і угруповання норм за окремими інститутами. Тож загальну частину права пенсійного забезпечення складають норми, покликані сформулювати засади регулювання відносин з пенсійного забезпечення. До цієї частини належать норми, що спрямовані на реалізацію права громадян на забезпечення пенсіями; визначення предмета пенсійного забезпечення та сфери дії пенсійного законодавства; закріплення його функцій та принципів, джерел правового регулювання;

встановлення прав і обов'язків суб'єктів правовідносин у пенсійному забезпеченні. До особливої частини права пенсійного забезпечення належать норми, що складають такі інститути права пенсійного забезпечення, як загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (в тому числі пенсійне забезпечення за віком, забезпечення пенсіями забезпечення пенсіями по інвалідності, пенсійне забезпечення у разі втрати годувальника тощо), недержавне пенсійне забезпечення, пільгове пенсійне забезпечення, порядок призначення та виплати пенсій тощо [12, с. 45–46]. Важко не помітити, що вищенаведене відповідає структурі та достатнім для розробки Пенсійного кодексу.

Проект ПК, що було подано до Верховної Ради України, у 2014 році і в тому ж році відкликано, містить визначення системи пенсійного законодавства. Так, згідно з положеннями ст. 5 проекту Пенсійного кодексу законодавство про пенсійне забезпечення базується на Конституції України, складається з цього Кодексу, міжнародних договорів з пенсійного забезпечення, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Кодекс також закріплює переважну юридичну міжнародних договорів України, адже якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші норми, ніж ті, що передбачені законодавством України про пенсійне забезпечення, то застосовуються норми міжнародного договору.

Важливо, що проект Пенсійного кодексу визначає коло питань, які регулюються виключно цим Кодексом, зокрема: види пенсійного забезпечення; види пенсійних виплат; порядок здійснення пенсійних виплат за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням; мінімальний розмір пенсії за віком; умови участі в пенсійній

системі чи її рівнях; умови набуття права та порядок визначення розмірів пенсійних виплат; коло осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню; пенсійний вік для чоловіків та жінок, при досягненні якого особа має право на призначення пенсії за віком та отримання пенсійних виплат; джерела формування коштів, що спрямовуються на пенсійне забезпечення; умови, норми та порядок пенсійного забезпечення; принципи та структура системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування; порядок використання коштів Пенсійного фонду та накопичувальної системи пенсійного страхування; організація та порядок здійснення управління в системах пенсійного забезпечення та загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

На даний час ці питання регулюються різними законами, що ускладнює правозастосування, перешкоджає повній реалізації громадянами свої прав та обов'язків, передбачених чинним пенсійним законодавством. Прийняття кодифікованого закону у сфері пенсійного забезпечення є необхідним для проведення успішної реформи пенсійного забезпечення в Україні.

Висновок. Таким чином, кодифікація пенсійного законодавства, на нашу думку, є своєчасним та необхідним кроком на шляху реформування пенсійного забезпечення в Україні. Прийняття Пенсійного кодексу сприятиме стабільності та узгодженості пенсійного законодавства, підвищенню мотивації для участі у системі пенсійного страхування та розвитку пенсійної системи України на засадах соціальної справедливості та економічної обґрунтованості.

Вважаємо, що прийняття Пенсійного кодексу сприятиме удосконаленню системи джерел пенсійного права, основними тенденціями якого (удосконалення) є

наступні: 1) формування новітньої ідеологічної основи Національної стратегії пенсійної реформи на основі консолідації зусиль суспільства та держави; 2) затвердження Національної стратегії пенсійної реформи на основі консолідації зусиль суспільства та держави; 3) підвищення ролі законів у правовому регулюванні відносин з пенсійного забезпечення; 4) розробка проекту Пенсійного кодексу України як результат реалізації Національної стратегії пенсійної реформи; 5) міжнародна та соціально-правова експертиза проекту Пенсійного кодексу, проведення системних громадських та експертних слухань; 6) ухвалення Пенсійного кодексу України як результат суспільного консенсусу; 7) запровадження постійного моніторингу дотримання права на пенсійне забезпечення та тісно пов'язаних із ним прав; 8) забезпечення ефективного поєднання державного та недержавного пенсійного забезпечення, пенсійного страхування, професійного пенсійного забезпечення; 9) запровадження дієвих механізмів державного нагляду та громадського контролю за дотриманням права на пенсійне забезпечення та тісно пов'язаних із ним прав [13].

Література:

1. Костюк В.Л. Пенсійне право в умовах сьогодення: науково-теоретичний аспект // Соціальне Право. – 2017. – № 1. – С. 17–28.
2. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 року, № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – Ст. 141.
3. Тищенко О.В. Право соціального забезпечення України: теоретичні та практичні проблеми формування та розвитку галузі : монографія. – К.: ДП «Прінт Сервіс», 2014. – 394 с.
4. Козюбра М.І. та ін. Загальна теорія права / За ред. Козюбри М. І. – К.: Ваїте, 2015. – 391 с.
5. Проект Пенсійного кодексу України: 4290а. 2014. [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=51712&pf35401=308319>

6. Шумило М.М. Криза джерел права соціального забезпечення як причина кодифікації пенсійного законодавства // Держава і право. – 2010. – № 49. – С. 304–308.

7. Кравченко І.О. Реформування та вдосконалення пенсійної системи України // Правові засоби захисту та забезпечення прав людини: вітчизняний та зарубіжний досвід: матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. науковців, викладачів, аспірантів (10-11 квітня 2013 р.). – 2013. – С. 116–118.

8. Тищенко О.В. Проблеми вдосконалення соціально-забезпечувального законодавства України // Порівняльно-аналітичне право. – 2015. – № 2. – С. 151–154.

9. Кучма О.Л. Перспективи систематизації законодавства у сфері соціального страхування // Університетські наукові записки. – 2016. – № 59. – С. 218–224.

10. Скоробагатько А.В. Правова політика держави у пенсійному забезпеченні // Вісник південного регіонального центру національної академії правових наук України. – 2014. – № 2. – С. 66–75.

11. Свиридовська А. Проблеми та перспективи розвитку пенсійної системи України // Ринок цінних паперів України. – 2014. – № 8. – С. 39–46.

12. Пенсійне забезпечення : підручник / 2-е-ге вид., переробл. і допов. ; За ред. Ярошенка О.М. – Х., 2017. – 308 с.

13. Мицай М.О. Поняття, ознаки та система пенсійного законодавства в умовах сьогодення: науково-теоретичний аспект // Часопис Національного університету Острозька академія. Сер. Право. – № 2(16). – С. 18.

References:

1. Kostyuk V.L. Pensijne pravo v umovax s`ogodennya: naukovo-teoretu`chnu`j aspekt // Social`ne Pravo. 2017. # 1. S. 17–28.
2. Konstytuciya Ukrayiny` : Zakon Ukrayiny` vid 28 chervnya 1996 roku, # 254k/96-VR // Vidomosti Verhovnoyi Rady` Ukrayiny` (VVR), 1996, # 30, st. 141.
3. Ty`shhenko O.V. Pravo social`nogo zabezpechennya Ukrayiny` : teoretu`chni ta praktu`chni problemy` formuvannya ta rozvy`tku

galuzi : monografiya. Ky`yiv: DP «Print Servis», 2014. 394 s.

4. Kozyubra M.I. ta in. Zagal`na teoriya prava / Za red. Kozyubry` M. I. Ky`yiv: Vaite, 2015. 391 s.

5. Proekt Pensijnogo kodeksu Ukrayiny` : 4290a. 2014. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=51712&pf35401=308319>

6. Shumy`lo M.M. Kry`za dzherel prava social`nogo zabezpechennya yak pry`chy`na kodyfikaciyi pensijnogo zakonodavstva // Derzhava i pravo. 2010. # 49. S. 304–308.

7. Kravchenko I.O. Reformuvannya ta vdoskonalennya pensijnoyi sy`stemy` Ukrayiny` // Pravovi zasoby` zaxy`stu ta zabezpechennya prav lyudy`ny` : vitchy`znyany`j ta zarubizhny`j dosvid: materialy` IX Mizhnarodnoyi naukovoprakty`chnoyi konferenciyi naukovciv, vy`kladachiv, aspirantiv (10-11 kvitnya 2013 r.). 2013. S. 116–118.

8. Ty`shhenko O.V. Problemy` vdoskonalennya social`no-zabezpechuval`nogo zakonodavstva Ukrayiny` // Porivnyal`no-anality`chne pravo. 2015. # 2. S. 151–154.

9. Kuchma O.L. Perspekty`vy` sy`stematy`zaciyi zakonodavstva u sferi social`nogo straxuvannya // Universy`tets`ki naukovy` zapysky`. 2016. # 59. S. 218–224.

10. Skorobat`ko A.V. Pravova polity`ka derzhavy` u pensijnomu zabezpechenni // Visny`k pivdenного regional`nogo centru nacional`noyi akademiyi pravovy`x nauk Ukrayiny`. 2014. # 2. S. 66–75.

11. Svy`ry`dovs`ka A. Problemy` ta perspekty`vy` rozvy`tku pensijnoyi sy`stemy` Ukrayiny` // Ry`nok cinny`x paperiv Ukrayiny`. 2014. # 8. S. 39–46.

12. Pensijne zabezpechennya : pidruchny`k. 2-ge vy`d., pererobl. i dopov. / Za red. Yaroshenka O.M. Xarkiv, 2017. 308 s.

13. My`czaj M.O. Ponyattya, oznaky` ta sy`stema pensijnogo zakonodavstva v umovax s`ogodennya: naukovoteorety`chny`j aspekt // Chasopy`s Nacional`nogo universy`tetu Ostroz`ka akademiya. Seriya Pravo. # 2(16). S. 18.

Мицай М. А. Новации относительно кодификации пенсионного законодательства: сущность, проблемы, перспективы. – Статья.

В статье исследуются вопросы кодификации пенсионного законодательства,

приводятся аргументы в пользу необходимости кодификации пенсионного законодательства как последующего этапа реформирования пенсионного законодательства. Большое внимание уделяется анализу одного из проектов Пенсионного кодекса, указывается на его возможное влияние на систему источников пенсионного права, в случае его принятия. Сделан вывод, что принятие Пенсионного кодекса будет способствовать усовершенствованию системы источников пенсионного права, определены основные тенденции такого усовершенствования.

Ключевые слова: источники пенсионного права; кодификация пенсионного законодательства; социальное обеспечение; пенсионное страхование.

Mytsai M. O. Novelties regarding codification of pension laws: the meaning, problems and prospectives. – Article.

The article deals with research of issues of codification of pension laws. Current publication author stipulates on necessity of codification of pension laws, provides arguments supporting such codification as following stage of pension laws reform. The author pays attention to analysis of a draft Pension Code, particularly its possible influence on system of sources of pension laws, in case of its adoption. In conclusion, adoption of new Pension Code will enhance improvement of system of pension law sources, and the main tendencies of such improvement are defined.

The author follows discussion supported by many scholars regarding codification of laws in the field of social law. There are several options of codification depending on the branch of social law to be covered under new code. Some scholars hold idea of elaboration and adopting new Social Code of Ukraine, others support adopting of the Code of Social Insurance and Maintenance of Citizens, some vote in favour of the Code of Social Maintenance or Code of Social Security. But the author follows idea of codification of pension laws due to current condition of pension law and relatively easiest option of codification in the field of social security.

The new Pension Code of Ukraine would solve many important topics related to internal organizing and improving of the quality and application of pension laws, even and stable development of branch

of law. The norms of pension law are easily organizable in general and special parts of future code. And those norms are numerous and difficult for navigating and exercising due to its chaotic and sometimes even competing norms. The draft Pension Code, which used to be submitted to the Parliament of Ukraine and later recalled, defines the circle of issues to be regulated exclusively by Code. Nowadays there are dozens of normative acts regulating those relationships and that interferes full exercising by citizens their social security rights.

Keywords: *sources of pension law; codification of pension law; social maintenance; social insurance.*

Авторська довідка:

Мицай М.О. – здобувач кафедри муніципального права та адміністративно-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права ім. І. Малиновського Національного університету «Острозька академія».

Стаття надійшла до редакції 28.05.2018 р.

Рецензент: к.ю.н., доц. Д. І. Сіроха.